

STEKLAN

Glasilo OZD STEKLARNE »BORIS KIDRIČ« in STEKLARSKE ŠOLE

Leto 14

Rogaška Slatina

Julij 1986

Naše poslovanje v prvem polletju...

Če upoštevamo vse dejavnike – zadovoljivo!

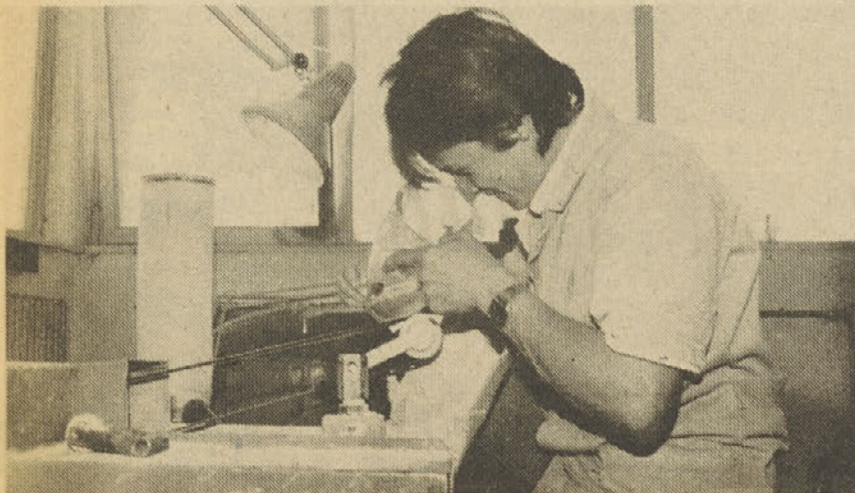
Prva polovica poslovnega leta 1986 je za nami in če upoštevamo vse okoliščine, v katerih smo delali in gospodarili, lahko minulo prvo polletje ocenimo kot zadovoljivo. Ko sem omenil okoliščine, sem mislil predvsem na naslednje štiri: – nespodbudna tečajna politika za izvoz na konvertibilna tržišča, še zlasti v ZDA, ob visoki inflacijski stopnji; skokovito naraščanje obveznosti iz dohodka, še zlasti iz bruto osebnih dohodkov in glede nanje; velike obveznosti iz plačil interkalarnih obresti ter anuitet za najeta investicijska posojila; poslabšanje razmerja med vrednostjo ameriškega dolarja in zahodnonemške marke v dolarjevo škodo.

Za vsak dolar izvoza le 35,4% več dinarjev

Ta ugotovitev prav gotovo ne potrebuje posebnega komentarja, če vemo, da je v letošnjem prvem polletju bila inflacijska stopnja – merjena z indek-

som rasti cen pri proizvajalcih – dosegla 87,8% (indeks 187,8) po podatkih Zavoda SRS za statistiko, mi pa smo za vsak izvožen dolar v prvem polletju dobili le za 35,5% več dinarjev. Pri takšni ekonomski politiki se namreč težko izidejo računi za izvoz, saj se to

Čiščenje vaze pred poliranje... – foto Z. Novak

Preberite!

V Steklarski šoli uspešno... 3

Skromna raven dohodka in akumulacije 4

»So možnosti za še boljše sodelovanje...« 7

Rogaški kristal se najbolje prodaja, toda... 8

Kako odpraviti alkoholno zlo? 11

Kaj menite o tem? 11

Konec junija 2011 delavcev 12

Nove dnevnice 12

Ivan Boršič 13

Peter Štruklec 13

Beno Jugovar-Kolja 14

Storili smo, kar je v naši moči 14

... S sodelavci iz Vrgorca in Kardeljeva 15

Občinsko društvo za športe na vodi »Sotla« 15

Nagradna križanka št. 137 16

nujno mora odraziti v skromni rasti dohodka. Zato je za 32,5% večji izvoz, kar pomeni za znesek 5,9 milijona dolarjev, podatek, s katerim smmo lahko kar zadovoljni. Nikakor pa ne moremo biti zadovoljni z dinarskim izkupičkom iz tega izvoza. Upoštevati moramo namreč to, da smo v letošnjem prvem polletju ustvarili 68% tako imenovane eksterne realizacije ali prodaje stekla z izvozom na konvertibilna tržišča.

Človek dobi občutek, kakor da naši družbi devize sploh niso potrebne, če tudi slišimo in beremo vsak dan, kako da jih nujno potrebujemo za vračanje najetih posojil in za uvoz nujno potrebnih surovin in repromaterialov ter najrazličnejše opreme.!? In verjetno ni treba posebej opozarjati, kakšna je razlika med doseganjem celotnega prihodka na tujih tržiščih in na domačem trgu?

Obveznosti pa še kar naraščajo ...!

Kljub vsemu povedanemu pa se vse vrste obveznosti iz dohodka, iz bruto osebnih dohodkov in glede nanje kar naprej povečujejo in naraščajo hitreje od naraščanja dohodka. V naši občini so se tako na primer obveznosti iz bruto osebnih dohodkov povečale že na več kot 40%, če jih preračunamo s fak-

torjem iz neto osebnih dohodkov, medtem ko so dosegle v lanskem letu 36 do 37%. In na toliko večje bruto osebne dohodke so vezane tudi druge obveznosti, ki so jim osnova bruto osebni dohodki. Razen precej večjega prispevka za invalidsko in pokojninsko zavarovanje so ustrezno večje obveznosti iz bruto osebnih dohodkov in nanje vplivali še prispevki za različne oblike pospeševanja proizvodnje hrane in za rezerve, predvsem pa prispevek za zdravstveno varstvo, ki je v naši občini za dobro tretjino večji, kot je v razvitih središčih.

Menimo, da je takšen položaj nevzdržen. Vse gospodarstvo mora biti enako obremenjeno in vse oblike splošne ter skupne porabe pa tudi obveznosti iz akumulacije morajo naraščati počasneje kot dohodek.

Letos je naš dohodek močno obremenjen tudi s plačili za interkalarnе obresti na račun inozemskih kreditov, medtem ko domače bančne kredite že odplačujemo – glavnico in obresti... To je velika obremenitev, ki zraven že omenjenih obveznosti v največji meri vpliva na to, da vse obveznosti iz dohodka naraščajo bistveno hitreje, kot narašča dohodek. To pa v veliki meri vpliva na počasnejšo rast čistega do-

hodka in akumulacije – ob dejstvu, da moramo z osebnimi dohodki vsaj za silo loviti republiško povprečje, čeprav za njim zaostajamo!

Izvoz cenejši – uvoz dražji

S pretežnim delom našega izvoza smo usmerjeni na ameriško tržišče. Tega je kar 70%, zato nas padanje vrednosti dolarja oziroma prepočasno naraščanje njegove vrednosti v primerjavi z vrednostjo ostalih čvrstih valut – predvsem zahodnonemške marke – še toliko bolj prizadeva. S pretežnim deležem uvoza smo namreč vezani na tržišča ZR Nemčije, Avstrije in Belgije. In tudi to dejstvo ima pomemben vpliv na naš dohodkovni položaj...

Vse pa le ni tako črno ...!

Ob upoštevanju vseh naštetih dejstev so naši polletni poslovni dosežki bolj razumljivi. Seveda pa pri tem ne smemo zanemariti še dejstva, da v lanskem prvem polletju še ni obratovala nova proizvodnja in da lahko pričakujemo v naslednjih mesecih leta ugodnejšo rast dohodka in čistega dohodka, pa tudi akumulacije.

Zvezni izvršni svet je sprejel tako

Šele sedaj, ko imamo svojo industrijsko prodajalno, ugotavljamo, kako je škoda, ker je nismo odprli že prej! – foto Z. Novak

imenovani paket ukrepov – drugi paketi še pridejo – ki naj bi spodbudili izvoz, zmanjšali nekatere obveznosti iz dohodka za izvoznike, in še nekatere druge ukrepe. Ko je nastajal ta sestavek, novi ukrepi še niso bili v celoti poznani, zato je težko zapisati, kaj bodo »prinesli«. Prav gotovo pa bodo spodbudno vplivali na naše poslovanje. Toda, počakajmo nanje! In počakajmo še, da jih ocenijo naši najodgovornejši delavci!

Ob vsem, kar vpliva na naše poslovanje in gospodarjenje, pa je spodbudno to, da smo po enem letu dela z novimi proizvodnimi kapacitetami, kljub raznim težavam, uspeli osvojiti kakovostno proizvodnjo, čeprav se za-

vedamo, da nas do tiste zaželene popolnosti še čaka veliko nadaljnjih naporov. Še bolj pa je spodbudno, da je naša nova proizvodnja tudi tržno vse bolj zanimiva in da gre vse boljše v prodajo na tujem.

Za vsako novo zadevo je potreben določen čas, preden se obnese. To velja še zlasti za našo proizvodnjo in za tržno osvajanje tiste, ki smo jo uvedli z zagonom nove investicije... Če bi bilo to preprosto, potem Jugoslavija sedaj zagotovo ne bi bila v poznanih gospodarskih težavah. Spomnimo se le vseh večjih naložb, ki ne dajejo nič drugega kot izgubo?!

Čeprav pri nas v Steklarni še ni vse tako, kakor smo si zapisali v investicijskem

skem elaboratu, pa lahko trdimo, da je bila naša naložba in odločitev zanj pravilna. Ko bodo nove proizvodne zmogljivosti v celoti izkoriščene, ko bodo zaposleni vsi brusilci in ko bo nova strojna oprema proizvajala še več in še boljše kakovosti in ko bodo bremena kreditnih obveznosti manjša, se nam bo zanesljivo poznalo pri osebnih dohodkih. Do takrat pa bomo morali – žal – še počakati in se zadovoljiti z ustvarjenim in razpoložljivim dohodkom ter čistim dohodkom. Zanju pa upamo že za naslednje mesece, da se bosta povečala bolj, kot sta naraščala zadnje mesece!

ZLATKO NOVAK

Kako smo poslovali in gospodarili v I. polletju?

V Steklarski šoli uspešno...

Pred dnevi smo na zboru delavcev razpravljali o našem delu in poslovanju v letošnjem prvem polletju in ocenili, da smo v tem obdobju uspešno gospodarili... Poglejmo naslednjo tabelo, ki kaže primerjalno vse elemente za letošnje in lansko I. polletje!

Elementi gospodarjenja	Dosežki I. polletja		Indeksi 1986/87
	1985	1986	
Celotni prihodek	225.370.475	463.304.681	205
Porabljena sredstva	97.145.582	158.525.356	163
Dohodek	128.223.893	304.779.325	238
Obveznosti iz dohodka	22.682.034	53.086.176	234
Čisti dohodek	105.541.859	251.693.149	238
Razporeditev čistega dohodka:			
Del za osebne dohodke	81.009.557	183.153.360	226
Del za stanovanjska sredstva	3.640.788	8.822.474	242
Del za skupno porabo	6.000.000	18.000.000	300
Del za poslovni sklad	12.327.036	35.621.729	289
Del za rezervni sklad	2.564.478	6.095.586	238

Po prikazanih elementih gospodarjenja v lanskem in letošnjem I. polletju je očitno, da smo letos dosegli znatno boljše rezultate. V ustvarjenem celotnem prihodku smo s prodajo stekla udeleženi s 84%, preostalih 16% celotnega prihodka pa smo ustvarili s šolsko in domsko dejavnostjo, z ostalo dejavnostjo in z izrednimi dohodki.

Porabljena sredstva – stroški so se letos nekoliko manj povečali, kot so se povečali v lanskem prvem polletju. To predvsem zaradi prehoda od kurjenja peči z mazutom na kurjenje s plinom in ker se je cena znižala. Tega pa ne moremo trditi za ostale poslovne stroške, ki ne prestopajo naraščajo.

Četudi so se stroški zelo povečali, smo v letošnjem prvem polletju ustvarili za 138% več dohodka kot v lanskem prvem polletju. Žal so bile znatno večje tudi obveznosti iz dohodka.

Tudi čistega dohodka smo ustvarili

znatno več kot v enakem obdobju lanskega leta, zato smo pri razporeditvi lahko več denarja namenili za osebne dohodke in za sklade ter hkrati zagotovili načrtovano akumulacijo.

Letos smo si naložili nalogo, da morajo naši osebni dohodki doseči republiško povprečje, toda vse kaže že se-

daj, da tega cilja najbrž ne bomo uresničili, kajti drugod naraščajo osebni dohodki še hitreje kot pri nas in jih zaradi tega ne zmremo ujeti.

Naš povprečni mesečni čisti osebni dohodek na delavca je bil letos 82.915 dinarjev, v lanskem prvem polletju pa je bil 39.320 dinarjev. Torej se je letos povečal v primerjavi z lanskim za 111%!

In kako smo v letošnjem prvem polletju izpolnili naš gospodarski načrt? To kaže naslednja tabela

Iz podatkov o naših celoletnih planskih obveznostih ter dosežkih v prvem polletju je razvidno, da smo načrtovano uresničili, da smo pri porabljenih sredstvih celo bili varčnejši, saj smo stroške zadržali za 4,9 odstotnih točk pod celotnim prihodkom, zato smemo trditi, da smo delali in gospodarili dobro.

Upajmo, da bomo tudi drugo polovico uspešno sklenili in tako uresničili vse naše planske naloge leta 1986!?

FRUMENCIJ WEILGUNI

(v dinarjih):

Elementi gospodarjenja	Plan za leto 1986	Doseženo v I. polletju 1986	Izpolnitev plana v %
Celotni prihodek	990.000.000	463.304.681	46,8
Porabljena sredstva	380.000.000	158.525.356	41,7
Dohodek	610.000.000	304.779.325	49,9
Obveznosti iz dohodka	110.000.000	53.086.176	48,2
Čisti dohodek	500.000.000	251.693.149	50,3
Razporeditev čistega dohodka:			
Del za osebne dohodke	366.600.000	183.153.360	49,9
Del za stanovanjska sredstva	18.000.000	8.822.474	49,0
Del za skupno porabo	36.000.000	18.000.000	50,0
Del za poslovni sklad	67.200.000	35.621.729	53,0
Del za rezervni sklad	12.200.000	6.095.586	49,9

Primerjamo dosežke jugoslovanskih steklarjev v letu 1985

Skromna raven dohodka in akumulacije

Kakor je že nekaj let v navadi, spet primerjamo podatke o poslovanju in poslovnih dosežkih – predvsem finančnih – grupacije 011-219, to je »proizvodnja ostalega stekla«, v katero sodijo tudi vsi tozdi naše delovne organizacije! Podatke smo prejeli šele konec maja, zato jih nismo mogli prikazati v izdaji »Steklarja« za maj in junij. Čeprav nekoliko pozneje, kot prejšnja leta, jih vendarle objavljamo, saj je kar prav, da se tudi rogaški steklarji dvakrat letno seznanimo s poslovnimi dosežki naše grupacije. Tudi zato, ker so možne neposredne primerjave s sorodnimi ali enakimi delovnimi oziroma temeljnimi organizacijami, kar velja predvsem za brusilnice.

Podatki, ki temeljijo na rezultatih, izkazanih v zaključnih računih za leto 1985, kažejo zlasti naslednje:

49 skromno raven in rast dohodka na delavca;

● zmanjšanje deleža akumulacije v

dohodku in v primerjavi s povprečno uporabljenim poslovnim sredstvom;

● nizko raven povprečnih mesečnih neto osebnih dohodkov, ki so v nekaterih tozdih zares izredno nizki;

● poslabšanje ekonomičnosti poslovanja.

Tudi naši tozdi, ki imajo sicer v absolutnih številčnih izrazih in razmerjih precej boljše dosežke, kot so povprečni, niso izjeme, saj indeksi za nekatere kazalce kažejo še večja upadanja, kot so v povprečju!

Primerjava poslovnih dosežkov tozdv iz grupacije 011-219 Proizvodnja ostalega stekla po zaključnem računu 1985. leta (Podatki SDK)

V obdelavo zajetih 46 tozdv

(v dinarjih!)

Temeljna organizacija	Povprečno Ø štev. zaposl.	Dohodek na delavca	Akumulacija v dohodku
Povprečje grupacije SFRJ	15.007 (102) ²	976.957 (159)	9,0 (67)
Povprečje grupacije SRS	3.613 (104)	1.319.000 (167)	7,4 (47)
Steklarna »BK« I.–IV.	1.360 (113)	1.441.421 (128)	10,8 (39)
Osnovna izdelava	513 (116)	1.727.078 (125)	16,4 (52)
Dodelava	188 (108)	1.252.146 (146)	11,6 (64)
Kristal	460 (113)	1.273.939 (120)	4,1 (14)
Dekor	199 (112)	1.231.407 (141)	4,6 (22)
Vrgorac	96 (99)	621.088 (173)	0,2 (2)
Kardeljevo	76 (93)	658.406 (165)	- (-)
Steklarna Hrastnik	1.085 (96)	1.270.000 (177)	4,0 (-)
ISK Zaječar – OOUR I.	1.425 (100)	1.018.479 (128)	13,8 (57)
Samobor – OOUR oblikovanje	254 (99)	1.005.087 (139)	10,3 (121)
Ručno duv. staklo Skopje	289 (94)	593.944 (136)	4,0 (74)
Fabrika stakla Alibunar	195 (95)	485.567 (133)	-
Ručno trg. staklo Paračin	1.273 (103)	693.049 (206)	4,9 (-)
Steklo Slov. Bistrica	390 (105)	1.183.005 (146)	4,4 (22)
Oplemenjevanje Samobor ¹	400 (104)	840.466 (157)	10,4 (182)
ISK Zaječar – OOUR II.	413 (104)	626.600 (137)	8,3 (143)
ISK Zaječar – Kutina	390 (100)	500.667 (104)	0,5 (71)
ISK Zaječar – Preševo	376 (105)	495.093 (149)	1,9 (136)
ISK Zaječar – Kladovo	345 (117)	412.345 (97)	0,5 (10)
ISK Zaječar – Sokobanja	228 (86)	616.572 (129)	4,4 (220)
ISK Zaječar – Pehčevo	225 (109)	365.677 (108)	1,3 (33)
Kristalgraver. – Skopje	150 (100)	60.931 (32)	- (-)
Kristalgraver. – Kratovo	148 (99)	401.115 (152)	0,9 (20)
Kristalgraver. – Debar	138 (84)	156.080 (-)	- (-)
Kristalgraver. – Kruševo	129 (91)	464.845 (219)	0,6 (-)
Kristalgraver. – S – Izvor – Kičevo	202 (98)	298.158 (169)	- (-)

Opombe:

¹ ta tozd in vsi pod njim navedeni so brusilnice svičenega stekla

² indeksi v oklepajih v tej in v vseh naslednjih kolonah je primerjava poslovnih dosežkov v 1985 v primerjavi s tistimi v letu 1984

ne tozde podatki izračunani na enak način, so primerjave vseeno mogoče.

Nizka raven dohodka in akumulacije

Kljub na prvi pogled zadovoljivi rasti dohodka – indeks 159 – pa se moramo zamisliti nad njegovo absolutno vrednostjo. Samo 976 tisoč dinarjev dohodka na delavca, kolikor je povprečje za grupacijo, je zares skromna številka, s katero nikakor ne moremo biti zadovoljni. Še zlasti ne, če vzamemo pod lupo podatke nekaterih brusilnic, v katerih se raven dohodka giblje med komaj 300 in nekaj več kot 600 tisoč dinarji. To je skrajno zaskrbljujoč podatek!

Za primer navajam zahtevo, da je za investicijske projekte v minulem srednjeročnem obdobju za gospodarstvo SR Slovenije veljala zahteva, da mora dohodek na delavca doseči vrednost najmanj 400 tisoč dinarjev po stalnih cenah iz leta 1979!!! Torej šest let pozneje, ko je v posameznih letih nihala inflacijska stopnja med 29 in skoraj 80 odstotki, pa nekateri tozdi še vedno ne dosegajo takšne ravni dohodka!? To je res vprašanje, ki zahteva poglobljeno

Oddelek za označevanje se bo kmalu preselil v nove prostore... – foto Z. Novak

Spremenjen način obračuna...

No, vseh prikazanih kazalcev, katerih večina je vrednostnih, ni mogoče v popolnosti primerjati s tistimi, ki jih primerjalno uporabimo iz leta 1984, saj je v letu 1985 veljal spremenjen način

obračunavanja celotnega prihodka, dohodka in njegove delitve. Določene kategorije obveznosti iz dohodka so bile prenesene v porabljena sredstva, kar je vplivalo na počasnejše naraščanje dohodka. Ker pa so za vse prikaza-

Akumulac. proti povp. up. posl. str.	CP proti porab. sred.	Izguba na delavca	Povprečni neto OD	Mesto v grupaciji*			
				A	B	C	D
3,0 (61)	138,9 (92)	30.170 (78)	35.247 (181)	-	-	-	-
2,9 (46)	148,6 (-)		46.775 (194)	-	-	-	-
8,7 (36)	188,9 (71)	-	48.122 (184)	-	-	-	-
12,3 (39)	169,4 (72)	-	54.110 (187)	6	3	2	20
11,1 (57)	181,0 (79)	-	40.467 (177)	13	4	15	37
3,8 (18)	221,1 (67)	-	46.122 (184)	11	11	6	36
3,2 (23)	286,5 (70)	-	43.753 (176)	14	17	8	29
0,2 (2)	348,3 (83)	-	29.756 (226)	31	35	28	43
- (-)	314,9 (85)	38.323 (-)	34.209 (217)	-	-	-	-
2,5 (-)	127,0 (96)	-	43.962 (206)	12	9	7	23
2,8 (39)	125,4 (85)	-	34.274 (173)	19	18	20	8
6,0 (79)	148,9 (83)	-	36.025 (159)	20	8	18	30
0,7 (21)	134,0 (98)	-	29.393 (162)	34	31	29	14
-	159,6 (89)	-	26.292 (151)	37	-	33	39
1,3 (-)	166,3 (97)	-	30.447 (186)	27	26	25	18
3,2 (22)	182,9 (92)	-	46.748 (179)	16	16	5	33
5,9 (144)	240,1 (79)	-	33.162 (167)	24	9	22	84
3,2 (86)	109,9 (93)	-	29.766 (171)	30	15	27	32
0,1 (50)	126,8 (63)	-	25.098 (157)	35	37	38	31
0,4 (133)	119,5 (94)	-	23.470 (173)	36	33	42	22
0,1 (3)	128,2 (72)	-	23.820 (159)	39	36	40	38
1,1 (275)	132,0 (97)	-	26.287 (177)	33	29	34	19
0,8 (50)	138,2 (73)	-	18.588 (157)	41	30	45	42
- (-)	105,6 (80)	433.938 (390)	24.478 (138)	45	-	39	45
3,3 (28)	163,0 (83)	-	18.821 (213)	40	14	44	46
- (-)	128,1 (140)	162.072 (41)	17.358 (155)	44	-	46	40
0,1 (-)	164,3 (94)	-	21.435 (228)	38	38	43	27
- (-)	142,1 (98)	175.856 (182)	25.406 (210)	42	-	37	44

* Posamezne črke pomenijo te kazalce:
 A – dohodek na delavca
 B – amortizacija glede na povprečno uporabljena sredstva
 C – čisti osebni dohodek na delavca
 D – poslovna sredstva na delavca

analizo – kje so vzroki za tako nizko dohodkovnost?

Naše temeljne organizacije sicer dosegajo bistveno višjo raven dohodka in tudi stopnjo akumulacije, vendar tudi s takimi dosežki ne moremo biti zadovoljni. Nekaj pa je pri tem tudi res: v večini primerov gre za delovno intenzivno proizvodnjo na manj razvitih območjih Jugoslavije, ko je bila takim predelom omogočena zaposlitev nezaposlenega prebivalstva. Toda tako nizka raven dohodka je lahko huda ovira nadaljnega razvoja tovrstne dejavnosti.

Živo delo ne prenaša takšnih bremen...

Na še nekaj bi veljalo opozoriti! Naš sistem obračuna celotnega prihodka, zlasti pa dohodka in obveznosti iz dohodka, čistega dohodka in osebnih dohodkov, je zelo neugoden za delovno intenzivno proizvodnjo z večjim vložkom živega dela in dohodka v celotnem prihodu. Večino obveznosti imajo za podlago oziroma osnovo dohodek, bruto osebne dohodke in tudi obveznosti iz bruto osebnih dohodkov. Skratka, izredno je obdavčeno živo delo, kar spravlja delovno intenzivno proizvodnjo – zlasti tisto, ki veliko izvažajo – v zelo težaven položaj!

Če k temu dodamo še specifičnost proizvajalcev kristalnega stekla, ki imajo od začetka letošnjega leta bistveno višji tudi temeljni prometni davek – povečan je bil od 25% na 35%, potem je položaj steklarjev v grupaciji 011-219 še bolj zaskrbljujoč. Razen visoko obdavčenega dohodka in bruto osebnih dohodkov ter obveznosti nanje še tako visoko obdavčeni proizvođa njihovega dela in njihove dejavnosti, ki se je širila na manj razvitih območjih in je dala delo ter zaslužek mnogim brezposelnim delavcem... Tako mačehovskega odnosa si pa taka dejavnost prav gotovo ni zaslužila!

Zaskrbljujoča nizka raven osebnih dohodkov

Nizek dohodek pomeni tudi nizke povprečne osebne dohodke. In če je nekje nizko povprečje, le nekaj več kot 35.000 dinarjev mesečno osebnega dohodka na zaposlenega v letu 1985, kakšni so bili šele najnižji osebni dohodki? Precej pa je bilo lani tozdov, v katerih so izplačali še bistveno nižje osebne dohodke, celo manj kot 20.000 dinarjev na mesec! Višjih pač niso zmogli, kajti če bi izplačevali višje, samo nekaj večje, bi to pomenilo, da bi večina med njimi zašla v izgubo. Pomeni torej, da take temeljne organizacije poslujejo s tako imenovano pozitivno ničlo le zahvaljujoč več kot skromnim osebnim dohodkom svojih delavcev. In pomeni tudi, da so taki

tozdi v resnici že resni bolniki, v katerih bi morali zelo resno razmišljati o sanacijskih programih. In prav bi hkrati tudi bilo, da bi položaj celotne dejavnosti, še zlasti pa proizvodnje svinčenega stekla, temeljito proučili in predstavili celotni družbi najpomembnejše ugotovitve s predlogi, kako iz krize.

Za osebne dohodke v naši delovni organizaciji bi mogli zapisati, da so bili lansko leto dosti večji od povprečja, toda tudi pri nas so zaostali za ravno povprečnih osebnih dohodkov v SR Sloveniji.

Opazna je tudi skromna rast zaposlenosti v primerjavi s podatki iz prejšnjih let. Lani je bila samo dwoodstotina! No, izjema so pri tem prav naši tozdi, v katerih smo izdatneje zaposlovali zaradi nove investicije. V marsikaterem tozdu drugod, predvsem v tistih z najnižjimi osebnimi dohodki, pa se je število zaposlenih celo zmanjšalo.

Namesto sklepa...

Slehnemu bralcu priporočam, naj si skrbno ogleda podatke v objavljeni preglednici in primerja kazalce na naše tozde s kazalci, doseženimi v drugih tozdih tr s povprečnimi vrednostmi! Soglašal bo, da kljub našim boljšim dosežkom ni nobenega razloga za samozadovoljstvo. Res je sicer vplivalo na nekoliko slabše dosežke naših temelj-

nih organizacij v lanskem letu opravljanje investicijskih del, ki je zaviralo normalno proizvodnjo, povzročilo pomankanje gladkega stekla za brusilnice, pa tudi zagon nove investicije je vplival na porast stroškov, saj za to nismo imeli posebej zagotovljenih finančnih sredstev. Na slabše naše dosežke pa je vplivalo tudi to, da izvoz v drugem polletju lanskega leta ni bil več deležen takšne družbene podpore, kot je veljalo to v prvem polletju. Žal so se takšne razmere nadaljevale potem tudi letos in šele najnovejši ukrepi zveznega izvršnega sveta naj bi nam povrnili boljše pogoje in ugodnejše izvozne dosežke.

Naj za konec dodam oceno, da objavljeni podatki in napisane ugotovitve ne potrebujejo več kakšnih posebnih komentarjev... Položaj je zares izredno kritičen in resen za vso tovrstno proizvodnjo, še zlasti pa velja to opozorilo za proizvajalce svinčenega brušenega stekla. Skupaj smo sicer že sprožili akcijo za ponovno bistveno znižanje stopenj prometnega davka, vendar to zanesljivo ne bo dovolj! Moramo imamo mi, v Rogaški, le to srečo – ali pa v sedanjih gospodarskih pogojih za izvoznike tudi ne – da večji del naše proizvodnje izvozimo. To pa ne pomeni, da za nas domači trg ni zanimiv. Prav nasprotno! Vse bolj postaja zanimiv!

ZLATKO NOVAK

V zadnjih dveh letih se je močno povečalo število takih težkih, zahtevnih artiklov – foto Z. Novak

Kaj je povedal gospod Dick Tellier iz firme Wedgwood?

»So možnosti za še boljše sodelovanje...«

V tednu od 21. do 25. julija se je spet mudil pri nas v Steklarni g. Dick Tellier, podpredsednik firme Wedgwood of America. Verjetno ni nikogar v našem kolektivu, ki ne bi poznal tega imena in palete izdelkov, ki jih proizvajamo v Rogaški za to firmo. In mnogi med sodelavci se boste še spomnili začetkov sodelovanja Steklarne s to ameriško organizacijo tam nekje konec leta 1982. Zaradi izredno visokih zahtev po kvaliteti, ki jo Wedgwood zahteva od vseh svojih dobaviteljev, so bili ti začetki za nas vse prej kot lahki... Od takrat pa so pretekla že štiri leta, izdelki s peskanim znakom Wedgwood pa vztrajajo že ves ta čas in romajo iz našega skladišča v kupčevo skladišče v Lyndhurstu, New York. Kljub obilici dela, ki ga je bilo treba opraviti med pogovori, sem našel nekaj časa g. Tellierja toliko prostega, da je mogel odgovoriti na nekaj vprašanj, ki bodo bralcem »Steklarja« nekoliko bolj približali firmo Wedgwood in njeno sodelovanje z Rogaško.

Gospod Dick Tellier, podpredsednik firme Wedgwood, s kelihom za vodo iz serije Majesty

Gospoda Tellierja ne bi posebej predstavljal, saj smo to v našem časopisu že storili. Naj pripišem le to, da je bil pri nas že leta 1967 in da Steklarno dobro pozna. In zato je toliko bolj hvaležen sogovornik...

Gospod Tellier, opišite, prosim, na kratko sedanji trenutek firme Wedgwood!

»Mogoče bi začel s kratko analizo našega dela v letu 1985? Celotna prodaja ameriškega dela firme Wedgwood je znašala 232 milijonov dolarjev. Porcelan in steklo smo prodajali veleblagovnicam in specializiranim trgovinam, del prodaje pa poteka tudi v lastni drobnoprodajni mreži. Naše poslovne rezultate v letu 1985 ocenjujem kot ugodne. Samo v steklu je promet dosegel 6 milijonov dolarjev. Steklarna Rogaška je naš edini zunanji dobavitelj stekla, manjši del stekla (gladek svinčeni kristal – piščeva opomba!) pa dobivamo iz steklarne Dertington v Angliji, ki pa deluje v sklopu naše firme Wedgwood.

V prvem četrtletju letošnjega leta beleži Wedgwood kar za 10 odstotkov povečano prodajo. Takšno povečanje ocenjujemo kot odlično, saj velja mnenje, da so razmere na tržišču zelo težke in mnoge firme beležijo celo upadanje prodaje. Prepričani smo, da se bo ta ugoden prodajni trend za Wedgwood nadaljeval do konca leta. Letos bo Wedgwood porabil 2,9 milijonov dolarjev za reklamo. V 38 ameriških revijah se bo kot posebna priloga vsak mesec pojavljal poseben katalog s slikami izdelkov, ki jih prodaja Wedgwood. Pričakujemo, da bomo s tako zasnovano reklamno akcijo dosegli povečanje prometa za približno 25 odstotkov. Poleg porcelana so v katalogu predstavljeni tudi vaši izdelki, tako da pričakujemo ugoden odziv oziroma povečanje prodaje tudi pri steklu!

Kako ocenjujete dosedanje sodelovanje Wedgwood – Rogaška?

»Sodelovanje se je začelo z razvojem šestih linij stamwareja (kelih). Te linije so bile oblikovane tako, da predstavljajo dopolnilo k porcelanu, dve med njimi pa se lahko kombinira z vsakim porcelanom. Posebno uspešno gredo v prodajo linije: Monarch, Majesty, Dynasty in Sovereign. Zato je bil h kelihom razvit še tako imenovani težji oziroma darilni program. V letu 1985

smo se zaradi zahtev tržišča odločili za razširitev programa in smo v Rogaški razvili štiri linije lahkega svinčenega kristala. Povratnih informacij s tržišča zaenkrat še nimamo, saj je blago še vedno na policah trgovin. Ocenjujemo pa, da bosta liniji Porto in Flamenco uspešni in smo zato, da bi bili na morebitne zahteve tržišča po teh izdelkih pripravljene, pri vas razvili tudi darilni program kot dopolnitev h kelihom.

Mislím, da po skoraj štirih letih sodelovanja lahko rečem, da je uspešno. Wedgwood je z Rogaško, s kakovostjo njenih izdelkov, zadovoljen. To je bilo ugotovljeno tudi na srečanjih vodilnih delavcev. Rogaške s sirom Bryanom, predsednikom upravnega odbora celotnega Wedgwooda, gospodom Smithom, predsednikom ameriškega dela firme, gospodom Mofattom in ostalimi vodilnimi iz Wedgwooda.

Srečanja na tako visoki ravni potrjujejo, da je sodelovanje zares dobro in da vidita v tem obe firmi še velike možnosti za mnogo boljše sodelovanje v prihodnjih letih. Morda pa bi še posebej poudaril, da daje posebno kakovost našim poslovnim odnosom točno

izpolnjevanje dobavnih rokov. Večina našega blaga je namreč oglaševana in vsaka zamuda pri dobavi pomeni izpad prodaje. Mislím, da se v Rogaški zavedate tega in da boste storili vse, da bodo izdelki prihajali v naša skladišča pravočasno!»

Gospod Tellier, v zadnjem času smo opazili, da ste se tudi pri vas začeli ukvarjati z razvojem in obdelavo tako imenovanih posebnih projektov. Bi lahko kaj povedali o tem?

»Najprej bi poudaril, da vidi Wedgwood na tem področju velike možnosti za prodajo. Gre za tako imenovane enkratne projekte, namenjene različnim kupcem. Rogaška se, seveda, pojavlja kot proizvajalka, Wedgwood pa nastopa kot nosilec celotnega posla. Sedaj delamo skupaj z vami na projektu za posebne skodelice, namenjene verigi ameriških cvetličarn. Upam, da bo ta posel stekel in da bo pomenil za Rogaško več kot milijon dolarjev prodaje. Steklenico za škotskega proizvajalca likerjev Drambuie, ki tudi spada med tovrstne posle, pa sta v Rogaški že tako ali tako začeli proizvajati!

Menim, da ima Rogaška kot steklar-

na z izredno fleksibilno ali prilagodljivo proizvodnjo, v kateri ste sposobni narediti skoraj vse, zelo velike možnosti za uspešno delovanje pri takih projektih. To bi morali v bodoče kar najboljše izkoriščati!«

In za konec morda še primerjava med Rogaško steklarno leta 1967 in leta 1986?

»Spremembe so vidne že od daleč. Še vedno se spominjam travnika, kjer zdaj stoji sodobna proizvodna hala. Zares ste veliko naredili v teh osemnajstih letih, odkar vas poznam. Postali ste moderna steklarna, ki postaja vse bolj cenjena v svetu. Poleg kvantitativnih sprememb opazam tudi kvalitativne spremembe v vašem poslovanju. Vaša blagovna znamka se je počasi že začela uveljavljati in mislim, da morate s takšno politiko nadaljevati. Seveda ob upoštevanju bistvenih ekonomskih dejavnikov, kot so visoka raven kakovosti, ustrežna cena in izpolnjevanje zahtevanih dobavnih rokov!«

Gospod Tellier, hvala za spodbudne besede in nasvidenje ob prihodnjem srečanju!

DARKO BORŠIČ

Obiskali smo domače kupce v Bosni in Hercegovini ter Dalmaciji...

Rogaški kristal se najboljše prodaja, toda...

V času od 16. do 20. junija sva referent za prodajo na terenu Zdravko Noršič in Miran Gajšek, pisec tega zapisa, obiskala domače kupce na območjih Bosne in Hercegovine ter Dalmacije. Kaj sva ugotovila?

V Sarajevu skromen obseg prodaje...

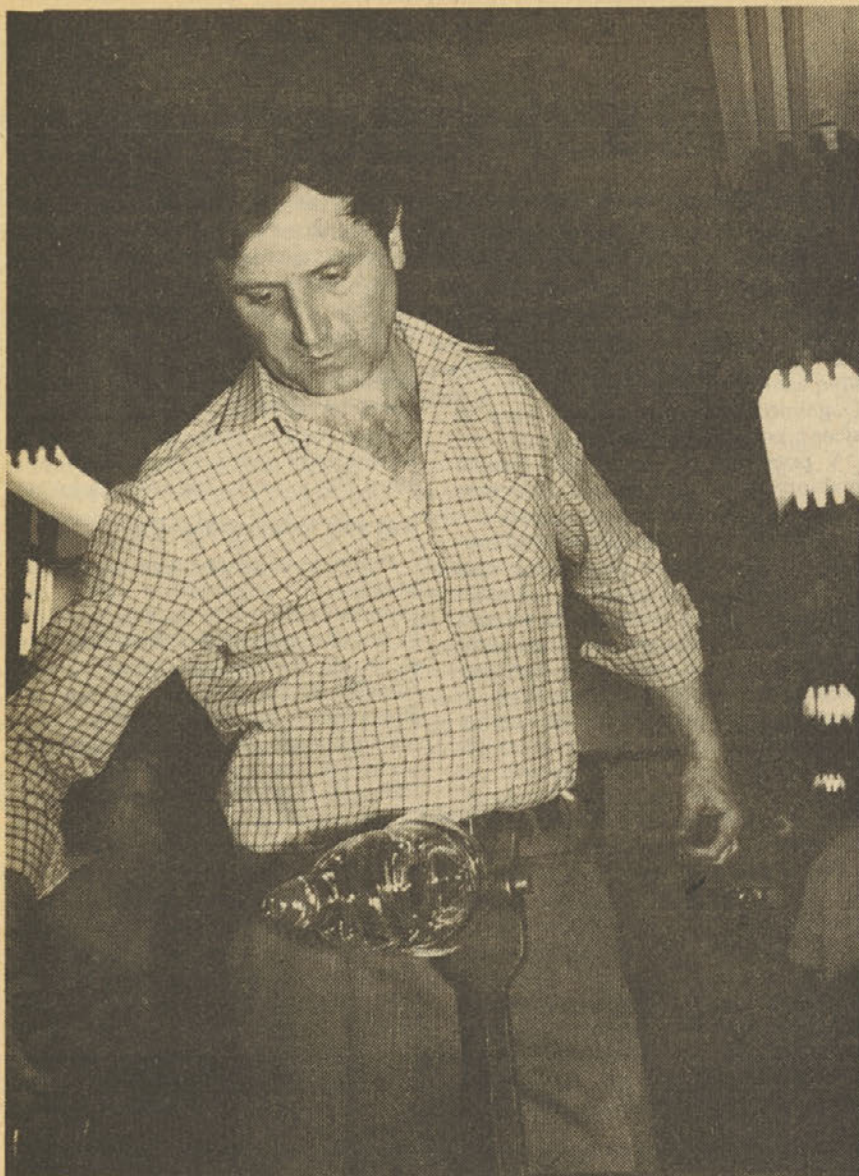
Prvi dan, 16. junija, sva bila v Sarajevu, kjer sva obiskala Magros ter Feroelektro. Z Magrosom, ki deluje v sklopu sozda Metal, smo pričeli sodelovati lansko leto. Imajo lastno maloprodajo predvsem v ožji okolici Sarajeva ter deloma širše, znotraj Bosne in Hercegovine. Med drugimi izdelki prodajajo tudi steklo, ki v strukturi prodajnih proizvodov ne pomeni vidnejšega mesta... Tisti dan, ko sva bila na obisku, niso imeli večjih zalog stekla. Zaradi upadanja prodaje tokrat niso naročili blaga. Sloh je prodaja stekla na njihovem območju skromna, kupci pa povprašujejo le po cenejših artiklih... Ocenjujejo, da do konca leta ne bo bistvenega izboljšanja prodaje.

V Sarajevu sodelujemo še s Feroelektrom, ki je najmočnejša trgovska delovna organizacija na sarajevskem

območju. Ima tudi močno lastno maloprodajno mrežo... Tudi v tej organizaciji omenjajo zmanjšano kupno moč potrošnikov. In sploh je za Bosno in

Kljub velikemu številu diamentnih brusov ostajajo klasični brusni kamni nepogrešljivi - foto Z. Novak

Obloženo kelihovo telo pripravlja sodelavec za vlečenje pečlja...
...ki ga potem mojster oblikuje v pečelji! – foto Z. Novak

Hercegovino značilno, da tam veliko jugoslovanskih proizvajalcev prodaja izdelke z napakami, katerim so zato znižane cene.

Tudi od naše Steklarne so odzvali in prodajali izdelke z napakami (48% od skupne prodaje v letu 1986!). Med našim obiskom so naročili približno 10.000 naših izdelkov z napako, zaradi naših pogojev glede prodaje tovrstnega blaga (ki pa jih kupec ni sprejel) do posla ni prišlo. Izdelkov I. kakovostne vrste pa kupec zaradi zalog takega blaga in zaradi zmanjšane kupne moči in upadanja prodaje ni naročil.

V popoldanskem času sva obšla vsa maloprodajna mesta v Sarajevu, kjer prodajajo steklo. V mestu ni specializirane trgovine za prodajo stekla. Še največji izbor blaga je v blagovnici Sarajka, v kateri je v oddelku za prodajo stekla razstavljeno blago vseh jugoslovanskih proizvajalcev stekla, med katerimi je v približno enakih deležih na izbiro samoborski, skopski in rogaški kristal. Približno enako je tudi v ostali sarajevski maloprodaji, s tem da v trgovinah prodajajo poleg kristala še raznovrstne druge proizvode.

Najina ocena je, da je Sarajevo prodajna točka, kjer bi se lahko prodajalo več kristala, vendar v mestu ni ustreznih trgovin, v katerih bi bilo mogoče kakovostno predstavljati ter prodajati steklovino.

Naslednji dan sva med potjo v Metković postala v Mostarju... Obiskala sva blagovnico MIT Mostar. V njej je oddelek za steklo ob vhodu. Na policah je razstavljeno skoraj izključno naše steklo. Naše izdelke nabavljajo v ljubljanskem Steklu. Naše izdelke dobro prodajajo predvsem v turistični sezoni, ko prihaja v Mostar veliko turistov, saj zanje vsak dan organizirajo iz obmorskih letovišč izlete v glavno mesto Črne Gore.

V Mostarju ima svojo blagovnico tudi Razvitak, vendar so jo tistikrat ravno obnavljali.

Obiskala sva tudi prodajno organizacijo Razvitak v Metkoviću. Dogovorili smo se za dostavo enega tovornjaka stekla. Povedali so, da gre v turistični sezoni dobro v prodajo kristal... V Razvitkovi veleblagovnici je oddelek za steklo v pritličju ob vhodu. Med razstavljenimi proizvodi so zvečine naši.

Izredno zanimiv je Dubrovnik!

Tretji dan sva bila v Dubrovniku, kjer poslovno sodelujemo z Dubrovkinjo. Pri tem kupcu sva si ogledala vsa skladišča, v katerih skladiščijo steklo. So štiri, ločena in sicer za proizvajalce, kot so: Kristal Samobor, Steklarna Skopje, Sijaj Samobor in Steklarna »Boris Kidrič«. Na zalogi so imeli veliko samoborskega in skopskega stekla,

medtem ko naših izdelkov ni bilo veliko in še ti so bili nesortirani. Kupec navaja za razlog neugodne prodajne pogoje. Tako na primer skopska steklarna in Samoborčani nudijo konsignacijo... No, vseeno pa smo se dogovorili za dostavo enega tovarnjaka stekla po našem izboru!

Obiskala sva tudi vsa maloprodajna mesta v Dubrovniku in sicer blagovnico SRD Dubrovkinja, kjer imajo oddelek za prodajo stekla v tretjem nadstropju. Razstavljajo proizvode vseh proizvajalcev. S poslovodkinjo smo se dogovorili za dostavo kompletnega našega sortimenta. Prodajo ocenjujejo za povprečno; največ prodajo tujim gostom.

Blagovnica Minčeta-Dubrovkinja ima oddelek za steklo ob vhodu. Prodajo skoraj izključno naše izdelke, ki so okusno razstavljeni po policah. Prodajo ocenjujejo za dobro, vendar hkrati slabšo od lanskoletne. Očiten je zlasti izpad ameriških turistov, ki pa so dobri kupci. Blago nabavljajo pri Steklu iz Ljubljane ter deloma in veleprodaje Dubrovkinje.

Prodajalna Dubrovkinja je na Stradunu, to je v starem mestnem jedru, ob glavni ulici. Tisti dan, ko sva bila na obisku, na policah skoraj ni bilo naših izdelkov. V pogovoru s prodajnim osebjem sva zvedela, da so naše steklo že skoraj razprodali, od njihove veleprodaje pa niso nabavili blaga, ker ga niso imeli! Seveda smo se dogovorili, da bodo takoj po dostavi našega blaga veleprodaji prevzeli kompleten naš program.

Naslednji, četrti dan potovanja sva se med potjo v Split ustavila v Makarski in obiskala prodajalno Mrimorje.

Lokacija te prodajalne je zelo ugodna, saj je v centru mesta ob sami obali. Prodajajo skoraj izključno naše izdelke, predvsem tujim turistom. Prodajo ocenjujejo za zelo ugodno, oskrbujejo pa se pri ljubljanskem Steklu.

Tudi v Splitu prodaja ugodna!

V Splitu sva se sestala s predstavnik Dalme. S tem kupcem smo letos bistveno povečali medsebojni promet. Letos so se preselili v nov prodajni oddelek z novo vzorčno sobo. Ob vходу vanjo je razstavljena steklovina. Med vzorci je največ naših izdelkov... Dogovorili smo se za dostavo blaga in sicer s kamionsko pošiljko.

V popoldanskih urah sva obiskala maloprodajna mesta v Splitu, kjer prodajajo kristal. Videla sva prodajalno Tehničarja, ki so specializirane za prodajo kristala, zlatnine in ur. Ves kristal so izključno naši izdelki... Prodajo ocenjujejo za ugodno, imajo pa pripombe zaradi nekompletiranosti serij!

V blagovnici Koteks, ki je med največjimi in najlepšimi v Jugoslaviji, je poseben medetažni oddelek, namenjen prodaji kristala. Razen nekaj kosov drugih proizvajalcev dominirajo izdelki iz Rogaške Slatine. Razstavljeno so zelo okusno, na izbiro pa je skoraj celoten program Rogaške.

Obšla sva tudi blagovnico Dalme, kjer je velik prostor v pritličju namenjen prodaji stekla. Tudi tod je v glavnem na izbiro naš proizvodni program!

Peti dan najinega potovanja, 20. junija, sva obiskala še Šibenko iz Šibenika ter njihovo maloprodajo. S Šibenko direktno ne sodelujemo, sami pa ne odvezujemo naših izdelkov od ostalih

grosistov. Zato v njihovi maloprodaji ter v blagovnici in še dveh prodajalnah, kjer sicer prodajajo steklo, naših izdelkov ni naprodaj! Zato sva se v veleprodaji Šibenke dogovorila za navezavo poslovnega sodelovanja.

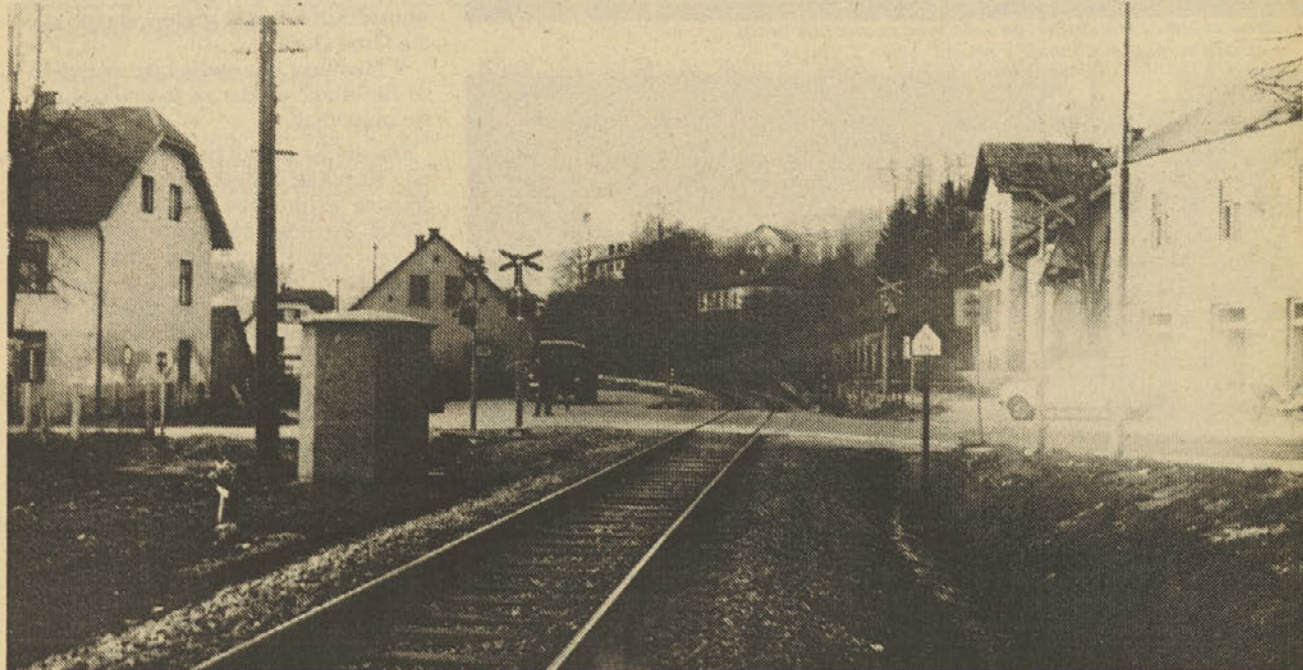
Isti dan sva v Zadru obiskala še Zadranko, ki prodaja sicer steklo vseh proizvajalcev, vendar imajo med njimi osrednje mesto naši proizvodi... Žal si zaradi omejenega časa nisva mogla ogledati njihove maloprodaje, kjer prodajajo steklo, pač pa sva si ogledala dve prodajalni, ki sta pripravljene za ekskluzivno prodajo naših proizvodov. Obe sta veliki po približno 40 kvadratnih metrov, vsaka s še kakšnimi 20 kvadratnimi metri skladišnega prostora. Sta v centru starega dela mesta.

Kaj sva torej ugotovila?

Predvidene obiske sva zadovoljna končala. Po pogovorih z našimi poslovnimi partnerji in prodajalci stekla, ki imajo neposredne stike s potrošniki, je mogoče vse ocene strniti takole: Rogaški kristal se najbolje prodaja. Predvsem je zanimiv za tujce, toda k nam prihajajo vse bolj taki turisti, ki porabljajo za nakupe vedno manj. Partnerji in prodajalci nas opozarjajo na desortiranost sortimenta, saj zaradi tega v prodajalnah ne morejo kompletirati serij, zaradi tega pa se del kupcev ne odloča za nakupe, kot bi se sicer odločal! In splošna ocena vseh je, da prihajajo letos v Jugoslavijo manj premožni turisti, ki mnogo manj zapravljajo, če pa se že odločajo za takšne nakupe, kupujejo zlasti cenejše izdelke... Kljub vsemu pa gredo naši proizvodi dokaj dobro v prodajo.

MIRAN GAJŠEK

Križišče na Takalcah je stalna nevarnost za pešce in voznike, še posebej pa ogroža otroke. Kdaj bo ta prometna zagonetka razrešena?

Alkohol in delovna sposobnost

Kako odpraviti alkoholno zlo?

Nedavno je Svetovna zdravstvena organizacija izdala poziv za mednarodno akcijo, katere cilj je zmanjšanje in odprava vse večjega problema v zvezi s pretirano potrošnjo alkoholnih pijač. Ker so socialno-medicinske posledice alkoholizma in drugih bolezni v vseh okoljih vse bolj očitne, je priporočila uveljavitev zakonskih in drugih preprečevalnih ukrepov. Takoj za srčnimi boleznimi in rakom zahtevajo alkoholne bolezni največje število žrtev in povzročajo hude socialne in gmotne posledice.

Ocenjuje se, da sedaj zaradi alkoholizma boluje 2-4% vsega prebivalstva. Epidemiološka spremljanja kažejo, da so alkoholizmu podvrženi ljudje v najboljših letih. Okoli 80-90% alkoholikov je v starostni dobi med 30 in 50 leti starosti.

Ogrožene tudi ženske in mladi

Očitno je, da tudi ženske vse pogosteje obolevajo zaradi alkoholizma. Pred vojno je bilo razmerje med ženskami-alkoholičarkami in moškimi-alkoholiki pri nas 1:35, zadnja leta pa je to razmerje 1:6. V nekaterih večjih mestih Evrope in Amerike je to razmerje celo 1:2.

Mladi ljudje so prav tako vse bolj ogroženi z alkoholom. Statistike kažejo, da se meja ogroženosti prestavlja proti mlajši generaciji in da alkoholizem ogroža vse sloje prebivalstva, pa zato vse manj govorimo o starostnih mejah.

Pomembni činitelji množičnega uživanja alkohola so njegova velika dostopnost, široka mreža prodaje, raz-

ni narodni običaji, enfirizirajoče dejstvo in napačno pojmovanje, da je alkohol koristen. Mnogi menijo, da bodo lažje premagali težja fizična dela s pomočjo alkohola, kar je čisto napačno. Alkohol pravzaprav slabi mišično moč, preprečuje normalno zgorevanje sladkorja v mišicah in zmanjšuje delovno sposobnost. Napačno je tudi mnenje, da ima alkohol zdravilne lastnosti, saj je dokazano, da škodljivo deluje na človekovo telesno in duševno zdravje.

Alkoholizem na delovnem mestu

Problemi zaradi alkoholizma se pojavljajo tudi v delovnih kolektivih. Kolikor je kolektiv bolj zdrav, s primerno mentalno klimo, brez večjega števila alkoholičarjev, tem uspešneje bo njegovo poslovanje. Včasih pa je dovolj, da je v nekem obratu samo eden ali nekoliko oseb podvrženih prekomernemu uživanju alkohola, in že se delovno vzdušje spremeni - pokvari. Z

alkoholom zasvojeni delavci so praktično brez iniciative na delu, nezainteresirani za svoje delo, površni pri opravljanju svojih delovnih nalog in omalovažujejo uspehe drugih. Ko izgubijo kontrolo nad uživanjem alkohola, izgubijo tudi odgovornost za delo in za družbene obveznosti, kar vodi do njihovega socialnega razvrednotenja.

Torej vse opisane karakteristike kažejo na to, da gre za prave bolnike in da je njihova delovna sposobnost - zaradi raznih obolenj, sprememb in poškodb - bistveno zmanjšana. Alkoholičarji izostajajo z dela povprečno dvakrat do trikrat pogosteje kot ostali delovni ljudje. Na osnovi analiziranja vzrokov za izostajanje z dela industrijskih delavcev v ZDA ugotavljajo, da je izostajanje z dela najpogosteje socialna posledica alkoholizma.

Čeprav so posledice prekomernega uživanja alkohola na produktivnost in medčloveške odnose resne, je največji problem njegov vpliv na varnost dela. Poškodbe na delu se trikrat pogosteje pojavljajo tistim delavcem, ki so privrženi večjemu uživanju alkoholnih pijač. Analize prav tako kažejo, da so bili med poškodovanimi s povečano koncentracijo alkohola najštevilčnejši nekvalificirani delavci.

Prav tako se pojavlja ogroženost standarda alkoholikov in njihovih družin, kaže pa se tako, da so zaradi psihične in fizične odvisnosti prisiljeni vsakodnevno uživati alkohol in za to porabljati velik del svojega dohodka.

Alkoholizem in delovne poškodbe

Značilna primerjava med razširjenostjo alkoholizma in poškodb na delu kaže na nujno potrebo preventivnega delovanja v vsakem kolektivu. Moramo začeti pri dejstvu, da so alkoholiki pravi bolniki, katerim je potrebna pomoč. Alkoholizem je bolezen, ki se jo da ozdraviti, zato moramo dati poudarek zgodnjemu odkrivanju alkoholikov. Če se alkoholičarja kmalu odkrije in se ta začne takoj zdraviti, bo uspeh zdravljenja gotovo boljši kot sicer.

Boj proti alkoholizmu mora biti boj vsega kolektiva, ker je dokazano, da alkoholizem zmanjšuje produktivnost, povzroča nesreče na delu in vpliva na prekomerno obolenje oziroma odsotnost z dela. V vsakem kolektivu, v katerem skrbijo za ljudi, za njihovo

Zanimivo vprašanje:

Kaj menite o tem?

Vodja tozda je v dnevnih delovnih opravilih za topilničarja zapisal: »Prosim, pazite na temperaturo pri tempirkah. Temperatura mora iti jutri zjutraj čez 1.160°C. Vaša je le kontrola, regulirajo pa naj mazuterji!« In podpisal se je - Leopold Ogrizek.

In dobil je odgovor z naslednjo vsebino: »V specifikaciji del ni kontrole tempirk. V bodoče jih ne bomo kontrolirali, tovariš Ogrizek!« Še posebej je bil na tem odgovoru poudarjen klicaj...

Odgovor je napisal mlad delavec, ki se je nedolgo tega zaposlil in ki je eden med tistimi, za katere je značilno, da se zelo dobro zavedajo svojih pravic, žal pa se precej manj zavedajo svojih dolžnosti.

Če bi se vsi zaposleni dosledno držali le tistega, kar ima kdo zapisano v opisu svojih del in nalog, bi šlo v Steklarni marsikaj narobe... Za topilničarja moremo zanesljivo dokazati, da mu narava dela dopušča brez kakšnih težav občasno kontrolirati temperaturo tempirk, kajti za to potrebuje le nekaj minut. Zato priporočam tistemu nadobudnežu, ki je napisal omenjeni odgovor, naj o svojem ravnanju in odnosu do dela še enkrat premisli. In, če že uporablja klicaje, naj bodo ti malo manj močni!

pravilno rekreacijo, v katerih je alkoholizem reguliran z normativnimi akti, mnogo manj nesreč, bolniških dopustov in materialne škode.

Uživanje alkohola na delovnem mestu bi morali načelno šteti za težjo kršitev delovne dolžnosti z izjemo, če gre že za alkoholno bolezen. Zato kaže

prepovedati točenje vseh vrst alkoholnih pijač, prav tako tudi piva; v delavskih restavracijah in na drugih mestih v delovni organizaciji.

Kadrovske zanimivosti

Konec junija 2011 delavcev

Konec junija je bilo v naši steklarni zaposlenih 2.011 delavcev, medtem ko jih je bilo konec maja osem več ali skupaj 2.019. V posameznih tozdih je bilo konec junija naslednje število delavcev: v tozdu Osnovna izdelava 539, v tozdu Dodelava 192, v tozdu Kristal 545, v tozdu Dekor 204, v tozdu Servisne dejavnosti 89, v tozdu Delavska restavracija 29, v tozdu Naše staklo v Beogradu 12, v tozdu Dalmacijakristal 105, v tozdu Tehnokristal 76 in v delovni skupnosti skupnih služb 220. V juniju je prišlo med nas 19 novih delavcev, medtem ko jih je prišlo v maju 19; in v juniju nas je zapustilo hkrati 28 delavcev, medtem ko jih je odšlo od nas v maju 24.

Prišli v maju

V maju so prišli med nas: v tozdu Osnovna izdelava – za krogličarja Bojan Kidrič in za odnašalca Velimir Kuhar in Marijan Tepeš; v tozdu Dodelava – za brisalko Sonja Šrimf in za brusilca III v grobi brusilnici Jože Šolman – oba po določilih členu 11; v tozdu Kristal – za brisalko stekla Sonja Colnarič, za delavca pri brusilnem avtomatu Jože Jus in za pripravniko II. stopnje: Stanislav Drogenik, Vesna Fideršek, Jože Murko, Tatjana Pažon, Nada Pešič, Irena Ritonja, Andrej Šket in Zvonko Špojlar; v tozdu Dekor – za brusilca II. delovnega področja Ivan Preskar; v delovno skupnost skupnih služb – za čistilko pisarn Nedeljka Todorovič, za skladiščnega delavca v skladišču Mladen Miklavžič, za kartonskega embalažnega delavca Jože Tepeš in za prevzemanj kontrolorki (iz tozda Dodelava) Marjanca Horvat ter Magda Krumpak.

Prišli v juniju

V juniju so prišli med nas: v tozdu Osnovna izdelava – za obratnega ključavničarja Daniel Stopinšek, za odnašalce: Franjo Boršič, Karli Boršič, Stjepan Brezak, Davor Burić, Marjan Gajšek, Zvonko Halužan, Stanislav Perc, Ivica Petrek in Milan Živičnjak; v tozdu Dodelava – za brusilca II v grobi brusilnici Drago Stančin; v tozdu Kristal – za pripravniko II. stopnje Marinka Cerovski in Božo Podhraški, za brisalko stekla (iz delovne skupnosti) Hedvika Drogenik in za prodajalko (iz delovne skupnosti) Bernarda Gorišek; v tozdu Dekor – za brusilca I. delovnega področja Stanislav Klakočer, za brusilca II. delovnega področja pa Jože Planinc in Ivan Škopik; v tozdu

Servisne dejavnosti – za ključavničarja II Drago Krivec in za ključavničarja-izdelovalca modelov Josip Hum-

ski; v tozdu Delavska restavracija za pomožno kuharico Marija Rezec.

Vsem novim članom našega steklarkega kolektiva želimo mnogo delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva med nami!

Odšli v maju

V maju so nas zapustili: iz tozda Osnovna izdelava izdelovalec pečlev Franjo Podhraški zaradi upokojitve, krogličarji: Adolf Drevljak, Stanko Fuhrer, Zvonko Jug, Gorazd Kidrič, Rudi Kračun in Slobodan Nikolovski – vsi zaradi odhoda v JLA, odnašalci:

Sklepi delavskega sveta

Nove dnevnice

Delavski svet je sprejel nove vrednosti za dnevnice, potne stroške, kilometrino, nagrade in povračila za prevoze na delo ter z dela.

Stroški za prehrano in prenočišča

Cela dnevnic nad 12 ur	3.066 din
● Polovična dnevnic od 8 do 12 ur	1.591 din
● Znižana dnevnic od 6 do 8 ur	1.156 din
● Stroški za prenočišče po predloženem računu do vključno A kategorije ali v znesku	2.372 din
● Stroški za prenočišče brez predložitve računa	948 din

Stroški za ločeno življenje

● Za stanovanje do	21.348 din
● Za prehrano do	27.594 din

Kilometrino

● Za prevoz na službenem potovanju	45,60 din
● Za prevoz na delo	11,40 din

Sklep za kilometrino ter prevoz na delo velja od 1. 7., za ostale stroške pa velja od 10. 7. letos.

Lastna udeležba za prevoz na delo je 1.600 din. Sklep velja od 1. julija letos.

Nagrade študentom

Študentom, ki imajo po študentski pogodbi obvezno enomesečno prakso v Steklarni, pripada nagrada:

● za III. letnik	24.000 din
● za II. letnik	22.000 din
● za I. letnik	20.000 din

Mladen Bedenikovič, Rajko Dolar, Stanko Drenški, Anton Drozg, Ignac Galun, Štefan Halužan in Zdravko Boršek – vsi zaradi odhoda v JLA, ter vezalec stekla Bojan Anderlič zaradi odhoda v JLA; iz tozda **Dodelava** – brusilec II v grobi brusilnici zaradi odhoda v JLA; iz tozda **Kristal** – brisalica stekla Jožica Čebular zaradi odpovedi ter steklobrusilci II Branko Kuciš, Jože Šket in Vincenc Verk – vsi zaradi odhoda v JLA; iz tozda **Dekor** – brusilca II. delovnega področja Cvetko Klavžar in Miran Klavžar – oba zaradi odhoda v JLA ter brusilec VV. delovnega področja Janez Gmajnič zaradi odpovedi; iz tozda **Servisne dejavnosti** – priučeni zidar Ivan Boršič zaradi upokojitve.

Odšli v juniju

V juniju so nas zapustili: iz tozda **Osnovna izdelava** – krogličarji: Stjepan Barič, Jožef Boršič, Franc Plevnik, Tomica Poslek, Branko Rožman in Franc Žerak – vsi zaradi odhoda v JLA; odnašalci: Jožef Boršič, Slavko Boršič, Jožef Debeljak, Branko Mlinar – vsi zaradi odhoda v JLA, Drago Peček in Marjan Tepeš – oba zaradi izključitve; topilničar-pripravljalac Noni Junčaj zaradi izključitve ter pomočnik Mirko Ferbišek zaradi smrti; iz tozda **Kristal** – brisalica stekla Vesna Sovinc zaradi izključitve, brusilca II Jože Berghaus in Ivan Povalej – zaradi odhoda v JLA in označevalka stekla II Marija Prah zaradi odpovedi; iz tozda **Dekor** – brusilca II. delovnega področja Tonica Hercelj zaradi odpovedi ter Borut Preskar zaradi odhoda v JLA in brusilca III. delovnega področja Franc Jug zaradi izključitve ter Franc Reberšak zaradi odhoda v JLA; iz tozda **Servisne dejavnosti** – ključavničarja II Gordan Cerovski in Anton Cverlin – oba zaradi odhoda v JLA, kovinostrugar II Miran Grobin zaradi odhoda v JLA in vodja kotlarne Petar štruklec zaradi starostne upokojitve; iz **delovne skupnosti skupnih služb** – analitik za študij dela in časa I Andjelko Bendelja zaradi odpovedi in čistilka pisarn Marina Kovačič zaradi izključitve

Rodili so se

V maju in juniju so se rodili našim sodelavkam in sodelavcem: v maju Albert Djurašević – Marjin sin, Nuša Drogenik – Milenina hči, Mario Gorican – Darinkin sin in Natalija Čuček; v juniju Denis Bašič – Osmanov sin, Sašo Drogenik – Rafkov sin, Nino Gamilec – Katičin in Marjanov sin, Mario in Andjelko Hlupič – Milivojeva sinova, Jerica Ivanoš – Majdina hči, Tina Oberski – Štefličina in Bojanova hči, Irena Peček – Dragičina hči ter Klavdija Solman – Daničina hči.

Staršem čestitamo za veseli dogodek, novorojenčkom pa želimo mnogo lepega!

Poročile so se ...

V maju so se poročile naše sodelavke: Biserka Kovačec – poročena Štih, Tatjana Sajko – poročena Pelko in Marina Štiglic – poročena Starček; v juniju pa sta se poročili Jožica Cajzek – poročena Debeljak in Ana Pracaic – poročena Nežmah.

Vsem novoporočenkam želimo vso srečo in vse najlepše na novi življenjski poti!

ZDENKA GORENC

Upokojila sta se ...

Ivan Boršič

Nedavno upokojeni sodelavec Ivan Boršič se je rodil leta 1926 v Breznem v kmečki družini. Kot mlad fant se je zaposlil v naši steklarni v zidarski skupini in tam delal do leta 1958. Sodeloval je v vseh remontih peči. Potem pa je bil premeščen v transportno skupino. In poslej je šlo skozi njegovi roki veliko surovin in materiala, saj takrat še ni bilo viličarja ter drugih pripomočkov. Delo je zato zahtevalo močnega, vzdržljivega človeka, kakrašen je bil Ivan. Prav takšne delovne razmere pa so načele njegovo zdravje, a je vendar zaradi svoje močne volje vzdržal do redne upokojitve.

Ivana Boršiča poznamo kot vestnega in marljivega delavca. Želimo mu, da bi še dolga leta zdrav užival sadove svojega dela v krogu najbližjih in da bi nas še večkrat obiskal!

SODELAVCI

Peter Štruklec

Peter Štruklec ali Pero, kakor smo ga klicali, se je rodil leta 1926 v Breznem v družini, v kateri je bilo šestero otrok. Zato je moral čim prej v službo, saj je bilo staršema številno družino v tistih hudih časih zelo težko preživljati. Odšel je v Zagreb in se zaposlil v mehanični delavnici, potem ga je pot za boljšim kruhom vodila v Mali Tabor pa v Stražo, kjer je delal v zidarski skupini. Potem je ostal nekaj časa doma in opravljal najrazličnejša priložnostna dela, da je preživljal svojo družino. Leta 1958 pa je prišel v našo Steklarno in se zaposlil kot transportni delavec. Ker pa je kazal veselje za delo s kotli, je bil premeščen v kotlarstvo za kurjača parnih kotlov. Za to delo se je tudi izsolal in potem opravljal kurja-

ško delo vse do upokojitve. Vodil je kotlarstvo; uspešno in odgovorno. Tako, da smo vsi dobro vedeli, kako so naši kotli v zanesljivih rokah, kajti Perovo oko ni prezrlo niti najmanjše napake.

Kako zanesljiv in vesten je bil naš sodelavec Pero, potrjuje dogodek pred dvema letoma. Le njegovi prisebnosti in spretnosti se moramo zahvaliti, da ni prišlo do večje škode, ko je izbruhnil požar na kotlovi opremi.

Peter Štruklec nam je bil vsem za vzor. Odlikujejo ga kvalitete, ki bi jih moral imeti vsakdo med nami... Poznali smo ga kot mirnega, vestnega in predvsem zanesljivega sodelavca. Zato je po njegovi upokojitvi zavevala praznina, ki jo bo težko zapolniti!

Perotu želimo predvsem zdravja in da bi še veliko let užival v krogu domačih. In radi bi, da nas kdajpakdaj tudi obiše!

SODELAVCI

Umrl je prvi predsednik delavskega sveta

Beno Jugovarkolja

Še sedaj, kot pišem tele vrstice, mi je pred očmi slika iz avgusta 1947, ko sem gledal, kako je spretno oblikoval stekleno maso steklar, ves znojen v nepopisni vročini. To je bil pokojni Beno Jugovarkolja. Delal je ob takrat edini lončeni peči v Steklarni... Smehljaj je bil na njegovem licu, dobrodušen... »Vi ste naš novi inženjer?« je vprašal...

Tako sva se spoznala!

Beno Jugovar se je rodil leta 1907 v Zagorju. Že dvanajst let star je začel delati v takratni zagorski steklarni. Bil je med najmlajšimi, a ga mladost ni ovirala pri napredovanju... Ko je prišel v Rogaško Slatino z ostalimi steklarji in brusilci, je že bil mojster steklopihalec.

Selitev »glazarjev« iz Zagorja v Rogaško Slatino je bila v obojestransko zadovoljstvo. Zagorjani so prišli v boljše pogoje za preživljanje in v

boljše delovne razmere, domačini pa so pridobili z njimi revolucionarne izkušnje... Pokojni Beno mi je nekoč dejal: »Ne le, da smo prinesli revolucionarne ideje, te smo tudi praktično izvedli!« In pri uresničevanju naprednih idej je bil Beno vedno med prvimi. Težko ni bilo le delo v Steklarni, marveč tudi politično delo, kajti takratna žandarmerija je budno pazila, kaj se dogaja. Še zlasti pa je pazila na vsak korak naprednih delavcev iz Zagorja.

Malo pred drugo svetovno vojno so najnaprednejše delavce zato internirali. Tako se je tudi Beno znašel v internaciji blizu Arilja v Srbiji. Toda zaradi družine so ga izpustili, pa se je vrnil v Rogaško Slatino in na delo v Steklarno. Pa ne za dolgo! Zaradi svojih naprednih idej so ga ponovno izselili z družino v sosednjo steklarno Straža.

Po osvoboditvi so hoteli našo steklarno opustiti, ker je primanjkovalo premoga. Pa se je izredno zavzel Beno in s pomočjo Borisa Kidriča, s katerim sta si bila izredna prijatelja in uspešna sodelavca pri reševanju političnih problemov v tem kraju, uspel, da je steklarna obratovala naprej...

Največje priznanje kolektiva je Beno doživel, ko je bil izvoljen za prvega predsednika njegovega delavskega sveta. In to odgovorno dolžnost je opravljal vestno ter se nenehno trudil, da bi delavsko upravljanje kar najbolj zaživelo. Pri delu je bil vedno med najboljšimi. Posebej si je prizadeval za dobro kakovost.

Tudi v pokoju je ostal Beno steklar! Vse, kar se je naprednega in uspešnega zgodilo v Steklarni, ga je izredno veselilo.

Ko sem ga nekaj dni pred smrtjo obiskal v bolnici, je bil zaradi zadržane bolezni izmučen, vendar sva se dolgo pogovarjala. Tudi o Steklarni. In žalostno mi je potožil: »Delati pri peči pa ne bi mogel več!«

Ko se bomo spomnili na Bena, nam bo pred očmi vselej živ lik pravega tovariša, prijatelja in izrednega steklarja!

VOJO DJINOVSKI, dipl. inž.

Odgovor na pismo brusilke...

Storili smo, kar je v naši moči!

Zelo težko je, če je človek bolan...! Posebno takrat, če je bolezen posledica poklica, ki ga z veseljem opravljaš, potem pa ne moreš takoj dobiti nove zaposlitve, kakršno bi si človek želel. Treba je čakati, da med rehabilitacijskim obdobjem opravljaš svoj poklic, če pa to ni mogoče, prevzameš drugo, kar se da ustrezno delovno mesto!

To velja tudi za tovarišico Kamenškovo, ki bi morala povedati, kateri poslovodja ji je svetoval in kako ji je svetoval!

Tovarišica Kamenškova se gotovo spominja, da ji je poslovodja svetoval, naj, če se le da, dela do invalidske ocenitve v brusilnici. Kajti z delom tam ji ostane beneficirana delovna doba in tudi osebni dohodek bi bil dosti

večji, kot bi bil za delo v katerem koli pomožnem oddelku tozda Kristal, kjer bi lahko dobila novo delo. Moram pa poudariti, da delo v vezalnici, pri označevanju ali pri avtomatskem brusilnem stroju tudi ni lahko, saj delo otežkočajo: voda, barve, težke nosilke in podobno. Če pa bi delo do ocenitve opravljala v omenjenih oddelkih, ji seveda pripada osebni dohodek za

opravljeno delo, pripada pa ji še razlika do bolniške v brusilnici.

Takšen je pač naš pravilnik, ki je bil pred sprejetjem v javni razpravi, potem sprejet na referendumu, pa predpostavljam, da je tovarišica Kamenškova zanj vedela in tudi glasovala. Poleg tega pa bi morala prizadeta sodelavka vedeti, da ni poslovodja tisti, ki bi si lahko delovna mesta v tozdu kar izmišljal, marveč lahko le predlaga prerazporeditev na dela, ki v tozdu so. Vse ostalo mora urejati socialna delavka skupaj z obratnim zdravnikom in s specialisti ter z nami!

CVETKO SEMDINEK

Prijateljsko športno srečanje...

... S sodelavci iz Vrgorca in Kardeljeva

Po več kot treh letih dogovarjanj in priprav nam je končno le uspelo organizirati prijateljsko športno srečanje s sodelavci iz naših tozdov v Vrgorcu in Kardeljevu. V četrtek, 3. aprila zvečer smo se z vlakom iz Celja odpeljali na pot, ki je bila sicer dolga in utrudljiva, v veliki vročini, a je prijetno minila. Na pot nas je odšlo kakšnih šestdeset rogaških steklarjev...

Prijateljski sprejem...

Delavci obeh dalmatinskih tozdov so nas sprejeli zares prijateljsko. Razkazali so nam svoje obrate in prepričali smo se lahko, da imajo zares slabo opremljene delavnice in da delajo v težkih delovnih razmerah. Med nami je bilo največ sodelavcev iz tozda Kristal, torej brusilcev, pa je bilo kar prav, da so si pobliže ogledali njihove obrate in spoznali, v kakšnih pogojih delajo v Vrgorcu in Kardeljevu.

Vpraševali smo jih o marsičem v zvezi z njihovim delom in iz njihovih odgovorov je bilo čutiti, da imata dalmatinska kolektiva precej težav; proizvodnih pa tudi pri zagotavljanju delovnega in življenjskega standarda. Tako, na primer, pri zagotavljanju toplega obroka.

Vsekakor lahko pripišem, da so takšna srečanja delavcev iste organizacije, ki delajo v različnih krajih ali celo republikah, nadvse koristna za boljše medsebojno spoznavanje pa tudi razumevanje. Postati bi morala stalna praksa!

Kaj pa športno srečanje?

V športnem delu srečanja med moštvi Steklarne iz Rogoške, Kardeljevega in Vrgorca smo se pomerili v malem nogometu in balinanju.

V malem nogometu so bile tekme razburljivo, še zlasti velja to za odločilno – za prvo mesto – ko smo steklarji iz Rogoške po neodločenem izidu tekme s 5:5 zmagali proti tozdu iz Vrgorca zaradi boljšega streljanja enajstmetrovk. Tako je bilo drugo moštvo iz Vrgorca in tretje iz Kardeljevega.

Tudi v balinanju je bil izid dvoboja za prvo mesto med ekipo iz Rogoške in ekipo Vrgorca neodločen, 1:1. Najprej so zmagali domačini s 13:9, potem se je naše moštvo po odlični igri Slobodana Andjeljica »revanžiralo« z zmago 13:10, pa je sledila odločitev o zmagovalcu z izbijanjem. Pomerila sta se domačin Srečko in Stipe za naše – pisec tega

zapisa. No, zadel sem dvakrat, medtem ko je Srečko zadel enkrat, pa je tako zmaga pripadla z 2:1 moštvu iz Rogoške.

Predstavljamo vam...

Občinsko društvo za športe na vodi »Sotla«

V Rogoški Slatini deluje društvo za športe na vodi »Sotla«. Registrirano je od leta 1984 in je torej še dokaj mlado; ne le po svojem delovanju ampak tudi po sestavi članstva. A vseeno se njegovi člani lahko pohvalijo z vidnimi rezultati, saj nas je v njem združenih 72, še kakšnih 40 pa je evidentiranih za pristop!

Sedež društva imamo v Rogoški Slatini, vendar si pravkar urejamo društvene prostore ob Soteljskem jezeru. V teh prostorih tudi hranimo svoja plovila, ki so v lasti društva. V naši »Vinarski floti« imamo 2 jadrnici, čoln na vesla ter 3 jadrnalne deske. Število plovil pa se bo iz leta v leto povečevalo. V društvu razvijamo tudi posamezne sekcije in sicer: jadrnanje na deski, veslanje ter motonavtiko. Iz teh področij tudi organiziramo razne tečaje. Tako smo že trikrat organizirali tečaj za voditelje motornih čolnov. Dolej je že kar 52 tečajnikov uspešno opravilo izpite za voditelje motornih čolnov v Sisku. Organizirali pa smo že tudi tečaje za jadrnanje ter jadrnanje na deski. Tečaje bomo organizirali tudi v bodoče.

V društvu pa se srečujemo tudi z mnogoterimi težavami. Te so največkrat finančne. Ravno po tej plati pa smo posebej dolžni zahvaliti steklarni

Hvala vsem sodelavcem dalmatinskih tozdov!

Napak bi ravnali, če se ne bi tudi s tem zapisom zahvalili sodelavcem obeh dalmatinskih tozdov za resnično prijetne ure, ki smo jih udeleženci prijateljskega športnega srečanja doživeli skupaj z njimi. Upamo, da se kmalu spet vidimo. Tokrat, seveda, v Rogoški Slatini!

STIPE PEŠIČ

»Boris Kidrič«, ki nam je že dvakrat odobrila nakup stekla za srečolov ter nam s tem omogočila pridobitev finančnih sredstev. Kar se tiče dela, se lahko pohvalim, da delujemo v društvu delovni ljudje, saj vsa dela opravimo sami – udarniško. Udarniško delo je predvsem pomembno sedaj, ko urejamo svoje prostore.

Naša želja je, razviti društvo za vodne športe, ki bo omogočalo množično rekreacijo in športno udejstvovanje občanov šmarske občine. Naloga, ki smo si jo zadali, ni enostavna, a prepričani smo, da jo bomo s skupnimi močmi uresničili.

Toliko, na kratko o naši »Vinarski floti«! Kdor se pa želi tudi sam poizkusiti na njej, bo z veseljem sprejet v naše vrste. Skupaj bomo razvijali lepe športe, za razvoj katerih so nam z izgradnjo Vinarskega jezera v neposredni bližini omogočeni vsi pogoji.

ROMAN BASTAŠIČ

Za razvedrilo

Nagradna križanka št. 137

STEKLAR	DELAVKA LONČAR- SKE STROKE	VOJAŠKA ZASEDBA TUJEGA OZEMLJA	ŽUŽELKA V MOKI	ZNAK V MATEMA- TIKI	PODZEM- NI HODNIK	GORA V JULINCIH	ITALIJA	ARABSKA ABECE- DA	LANTAN	PEVEC ŠERFEZI	SLOV. NAROD. GLEDAVI- ČE	OBLIKA Ž. IMENA	KLAJA, KRMA ZA ŽIVINO	VELIKA ŽILA ODVOD- NICA
TRGOV- SKA IZVEDEN- KA														
GOSPO- DAR, UPRAVI- TELJ							ŠOLSKA POTREB- ŠČINA NOBELIJ							
GENERAL JLA (IVAN)									IZDELO- VALEC IGEL OBDOBJE					
PRIPAD- NIK APAČEV					ROBČEK TRETJI TON						NEHŠKI FILOZOF REKA V S. AMERIKI			
VODITELJ FRANC. REVOLU- CIJE						NEHŠKI PEDAGOG IN PISEK (WILHELM)	PERZIJA SLOV. PESNIK GRUDEN						TANTAL VRTO- GLAVICA	
IVAN CANKAR			Ž. IME GORA V SAVINJ- ALPAH							IGOR OZIM NEMADNA SMRT			VRSTA MESTNE- GA SIRA	
TKIVNA RAZJEDA				ZELENA ŽABICA DIŠAVA (ZAČINBA)					KAMNITA GHOTA VRSTA PLESA					
GLAVNO MESTO KORZIKE								BUDIST. SVETIŠČE NESTRO- KOVNJAK						
KOTNA MERA V MATEMA- TIKI							JELEN Z LOPATAST. ROGOVI GORA PRI POLICANAH							
KALIJ		PANEJ AVTO OZNAKA LIBANONA			OROŽEN VALEN- TIN	TLESNA PRIREDI- TEV ZAJEC IVAN				UEHANE VERZOV				
MLAJŠA DODA V ZGODOVINI ZEMLJE										MAK- DONSKI REVOLU- CIONAR				
STEKLAR	MAJHNA LATVICA									STEKLAR	SRBSKO MOŠKO IME			

Med reševalce nagradne križanke št. 137 bomo z žrebom razdelili za 1.500 dinarjev nagrad in sicer prvo nagrado 600 dinarjev, drugo nagrado 500 dinarjev in tretjo nagrado 400 dinarjev.

Pravilne rešitve nagradne križanke pošljite na naslov uredništva časopisa »Steklar«, Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1 ali pa jih oddajte v skrinjico za časopis »Steklar« pri vhodu v Steklarno. Pri tem ne pozabite pripisati na pisemsko ovojnico z rešeno križanko: ZA NAGRADNO KRIŽANKO ŠT. 137!

Žreb je razdelil nagrade med reševalce nagradne križanke št. 136 takole: prvo nagrado 600 dinarjev prejme Franc Pišlar, drugo nagrado 500 dinarjev prejme Silva Medved, tretjo nagrado 400 dinarjev pa prejme Dani Drenski. Nagrajencem čestitamo!

Pravilna rešitev nagradne križanke št. 136 – vodoravno je: nogomet, smalta, alodij, trapist, Piran, Konrad, Ava, ivanjščica, kanu, pratika, SG, maraton, karte, Libanon, Marjan, Oliver, Mangart, medar, Rostov, I, Ivo, Ruše, neon, čast, astra, CIA.

UREDNIŠTVO

Glasilo »Steklar« ureja uredniški odbor: Boris Firer, Anton Jost, Magda Jurjec, Zlatko Novak, Zvezdana Strašek in Franc Županič. Predsednik izdajateljskega sveta Alojz Juhart. Predsednik uredniškega odbora Boris Firer. Glavni in odgovorni urednik Zlatko Novak. Tajnica uredništva Vida Juhart. Likovna zasnova in oblikovanje Aljoša Rebolj. Uredništvo »Steklarja«: Steklarna »Boris Kidrič«, 63250 Rogaška Slatina, Ulica talcev 1, telefon (063) 811-611. Glasilo izdajata Steklarna »Boris Kidrič« in Steklarska šola. Rokopisov in fotografij uredništvo ne vrača. Naklada 2.500 izvodov. Tiska ČGP Delo, Ljubljana.